

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ
PANHELLENIC ASSOCIATION OF TRANSLATORS

ΚΟΜΝΗΝΩΝ 17
ΤΚ 546 24
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

17 KOMNINON ST.
GR 546 24
THESSALONIKI

T : +30 2310 266 308
F : +30 2310 266 018
E : INFO@PEM.GR

WWW.PEM.GR

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ / MEMBER OF: **FIT** Fédération Internationale des Traducteurs

ΠΡΟΣ

Υπουργεία Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Δικαιοσύνης, Άμυνας, Ανάπτυξης,
Μεταναστευτικής Πολιτικής και Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Αριθ. πρωτ. 2572

Θεσσαλονίκη, 28/02/2023

Αξιότιμες κυρίες / Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με μεγάλη μας λύπη πληροφορηθήκαμε πρόσφατα από τις ειδήσεις για τα κακομεταφρασμένα κείμενα του υλικού επιμόρφωσης του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του υπουργείου Παιδείας για τους νεοδιοριστούς εκπαιδευτικούς, καθώς και την αποτυχημένη χρήση του αυτόματου συστήματος υποτιτλισμού μέσω Microsoft Teams για κωφούς/βαρήκοους, τα οποία έρχονται για μία ακόμα φορά να πλήξουν ανεπανόρθωτα την αξιοπιστία της πολιτείας, αλλά και του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς το δυστύχημα είναι ότι το υλικό της επιμόρφωσης το υπογράφουν ακαδημαϊκοί, ενώ, σύμφωνα με τα λεγόμενα του ίδιου του προέδρου του ΙΕΠ, το σύστημα «δοκιμάστηκε και διορθώθηκε».

Η επιλεκτική απαξίωση των επαγγελματιών μεταφραστών (ακόμα και των ίδιων των δημοσίων υπαλλήλων του κλάδου ΠΕ Μεταφραστών που ήδη βρίσκονται διορισμένοι σε διάφορα υπουργεία, χωρίς κανένας να ξέρει σε ποιο τμήμα απασχολούνται και με ποια καθήκοντα) και αντ' αυτού της αντικατάστασής τους από μη καταρτισμένους «γλωσσομαθείς» και αμφιβόλου ποιότητας μεταφραστικές διαδικασίες, καθώς και από αυτοματοποιημένες τεχνολογικές μεταφραστικές λύσεις, χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση και διαβούλευση με τους ειδικούς του πεδίου, είναι θέματα τα οποία η ΠΕΜ έχει [ήδη δημοσίως επισημάνει στο παρελθόν](#). Οι συνέπειες των επιλογών αυτών, μαζί με τις προηγούμενες τραγελαφικές καταστάσεις του «σκόιλ ελικίκου» και των καταγγελιών περί παραπονημένων μεταφράσεων, αλλά και την τραγική κατάσταση των δικαστηριακών και κοινοτικών διερμηνέων, όπως αυτή αναλύθηκε από βουλευτές της αντιπολίτευσης κατά τη διάρκεια της συζήτησης των τελευταίων νομοσχεδίων του υπουργείου δικαιοσύνης, συνεχίζουν να πλήττουν ανεπανόρθωτα τόσο την αξιοπιστία της ίδιας της πολιτείας όσο και το κύρος του εκπαιδευτικού συστήματος και δικαιοσύνης, αμαυρώνοντας παράλληλα την εικόνα των γλωσσικών επαγγελμάτων και των επαγγελματιών του κλάδου μας, αλλά και το μεταφραστικό πρόσωπο της χώρας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών (ΠΕΜ), ως φορέας που εκπροσωπεί τους Έλληνες επαγγελματίες μεταφραστές εδώ και 60 χρόνια, με πλούσια δράση και

εμπειρογνωμοσύνη τόσο στο πεδίο της επαγγελματικής μετάφρασης όσο και στο πεδίο των μεταφραστικών τεχνολογιών, έχει εδώ και αρκετά χρόνια επισημάνει τόσο την [ανάγκη της ένταξης στο θεσμικό πλαίσιο και τον στρατηγικό σχεδιασμό της Ελλάδας μίας σαφούς μεταφραστικής πολιτικής](#), όσο και την ανάγκη εκσυγχρονισμού και μεταρρύθμισης του συστήματος επίσημης μετάφρασης και διερμηνείας.

Η πάγια θέση μας σχετικά με το έως και το 2021 υφιστάμενο σύστημα επίσημης μετάφρασης ήταν ότι είχε αποτύχει να πείσει ότι στελεχώνεται, δομείται, λειτουργεί, και βελτιώνεται με τρόπο που να δικαιολογεί τον βαθμό ρύθμισής του, ενώ το σύστημα δημόσιας διερμηνείας ήταν πρακτικά ανύπαρκτο, με σοβαρότατους κινδύνους για συγκεκριμένους δικαιούχους και για τη χώρα συνολικά.

Από το 2020 η Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών είχε καταρτίσει [συνολική πρόταση για τη ριζική μεταρρύθμιση της επίσημης μετάφρασης, καθώς και τη ρύθμιση της επίσημης διερμηνείας στην Ελλάδα](#). Τον Σεπτέμβριο του 2020, με γραπτή τοποθέτησή μας σχετικά με το σχέδιο νόμου για την αναδιάρθρωση του ΥΠΕΞ, το οποίο προέβλεπε την κατάργηση της Μεταφραστικής Υπηρεσίας (αντί της μεταρρύθμισης και εκσυγχρονισμού της) και την αντικατάστασή της από το «Σώμα Πιστοποιημένων Μεταφραστών», είχαμε επιδιώξει να ενημερώσουμε αναλυτικά τόσο το ΥΠΕΞ, όσο και τα συναρμόδια υπουργεία. Συγκεκριμένα, αποστείλαμε επιστολή τόσο στην ηγεσία, όσο και σε υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Παιδείας, Ανάπτυξης, Μεταναστευτικής Πολιτικής και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Επιπλέον, στις 22 Φεβρουαρίου 2021, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων για την ακρόαση φορέων, πάλι [με γραπτό υπόμνημα, η ΠΕΜ υπέβαλε προτάσεις τροποποιήσεων και βελτιώσεων επί των διατάξεων](#), με σκοπό τη συμμόρφωση της χώρας με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και τις καλές διεθνείς πρακτικές.

Είχαμε και τότε δηλώσει έτοιμοι να συνδράμουμε την Κυβέρνηση, μαζί με τους υπόλοιπους φορείς του κλάδου μας, προκειμένου να πάρει την τελική του μορφή ένα σωστό νομοσχέδιο ευρείας αποδοχής για τη Μετάφραση και τη Διερμηνεία.

Δυστυχώς, οι προτάσεις τόσο της ΠΕΜ, όσο και των άλλων φορέων, οι οποίες συνέκλιναν μεταξύ τους σχεδόν συνολικά, δεν εισακούστηκαν. Επιπλέον, παρά τις έκτοτε επίμονες προσπάθειες επικοινωνίας μας με το ΥΠΕΞ και άλλα αρμόδια υπουργεία, δεν λάβαμε ποτέ καμία απάντηση από κανέναν αρμόδιο φορέα.

Η Ελλάδα χρειάζεται άμεσα ένα στιβαρό Εθνικό Σύστημα Επίσημης Μετάφρασης και Διερμηνείας.

Το ΥΠΕΞ δεν έχει αρμοδιότητα να ρυθμίζει τα μεταφραστικά ζητήματα γενικά.

Αρμόδια να συζητήσει την πλήρη ρύθμιση της Μετάφρασης και της Διερμηνείας είναι μόνο μια διυπουργική και παράλληλα διεπιστημονική επιτροπή με τη συμμετοχή των ενεργών επαγγελματικών ενώσεων της Ελλάδας.

1. **Διυπουργική** διότι, παρόλο που τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Παιδείας και Άμυνας και ειδικά (μεταξύ άλλων) το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής είναι αυτά με τις μεγαλύτερες ανάγκες σε Μετάφραση και Διερμηνεία, ωστόσο βασίζονται εδώ και χρόνια σε ένα σύστημα που αργεί, δεν ελέγχεται, δεν διαθέτει διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας, είναι απαρχαιωμένο τεχνολογικά και διαδικαστικά, αδικεί τους χρηματοδότες και τους τελικούς δικαιούχους, αλλά και κάθε επαγγελματία μεταφραστή και διερμηνέα (προφορικής και νοηματικής γλώσσας) της χώρας.
2. **Διεπιστημονική** διότι επιβάλλεται η συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών και επιστημονικών φορέων που διδάσκουν ή ενσωματώνουν τη Μετάφραση και τη Διερμηνεία μέσα στα προγράμματα σπουδών τους, διεξάγουν επιστημονική έρευνα και παράγουν νέους επαγγελματίες.

Η προχειρότητα των διαδικασιών βλάπτει τη Μετάφραση και τη χώρα.

Πού αποτυγχάνει το νέο σύστημα Επίσημης Μετάφρασης

1. Ο πρόσφατος νόμος 4781/2021 «Οργάνωση και λειτουργία Υπουργείου Εξωτερικών, Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού, ρύθμιση θεμάτων διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας και άλλες διατάξεις» γύρισε τη Μετάφραση πολλές δεκαετίες πίσω, εξισώνοντάς τη με απλή γλωσσομάθεια. Και αυτό από το Υπουργείο Εξωτερικών – ένα Υπουργείο που έχει βασιστεί σε άπειρες δύσκολες ή λεπτές στιγμές σε ικανούς μεταφραστές και διερμηνείς, και γνωρίζει την προστιθέμενη αξία τους.
2. Σχεδόν 2 χρόνια από την ψήφιση του νόμου, δεν έχει ακόμα εκδοθεί η απόφαση που αφορά τον προβλεπόμενο από το ν. 4781/2021 διαγωνισμό ΑΣΕΠ, και το μητρώο πιστοποιημένων απαρτίζεται αποκλειστικά από τους συνεργαζόμενους με την καταργηθείσα Μ.Υ. του ΥΠΕΞ, που εντάχθηκαν αυτόματα σε αυτό. Δημιουργείται έτσι, εν τοις πράγμασι, κλειστό επάγγελμα, σε πλήρη αντίθεση με την Οδηγία 2006/123/ΕΚ για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά («Οδηγία Μπολκενστάιν»).
3. Ο ορισμός της «Επίσημης Μετάφρασης» είναι ανεπανόρθωτα προβληματικός. Ουσιαστικά λέει ότι «Είναι επίσημη όταν την κάνει επίσημος», απλώς τώρα το «επίσημος» θα λέγεται «πιστοποιημένος». Αυτό προκαλεί τους λεκτικούς ακροβατισμούς και τα νομικά κενά του ν. 4781/2021 ως προς το τι σημαίνει «Επίσημη Μετάφραση».
4. Η κατηγοριοποίηση κειμένων είναι συγκαλυμμένο τιμολόγιο, τίποτε άλλο. Στην πραγματικότητα, διαρκώς εμφανίζονται νέα είδη και μορφές περιεχομένου για μετάφραση.
5. Ο νόμος παρατείνει το σημερινό χαώδες σύστημα, με διάφορα κλειστά και αφανή μητρώα μεταφραζόντων που είναι αποσπασματικά και μη προσβάσιμα με δίκαια,

ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια, χωρίς αυτός ο κατακερματισμός να δικαιολογείται από υπέρτερο δημόσιο συμφέρον.

6. Υπάρχει κενό νόμου σε ό,τι αφορά το δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες Επίσημης Διερμηνείας, δηλαδή της Διερμηνείας ενώπιον δημοσίων αρχών. Ενώ η Ελλάδα έχει εντάξει στο δίκαιό της μια σειρά από διεθνείς συμβάσεις και Οδηγίες που την υποχρεώνουν να καλύπτει τις ανάγκες Μετάφρασης και Διερμηνείας συγκεκριμένων ομάδων δικαιούχων, οι εν λόγω υποχρεώσεις της χώρας καταστρατηγούνται κατάφωρα.
7. Η Ελλάδα έχει δηλώσει ως ρυθμιζόμενα τα επαγγέλματα «Μεταφραστής» και «Διερμηνέας», υπάγοντάς τα έτσι στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ. Αν και δηλωμένα ως ρυθμιζόμενα, δεν ρυθμίζονται με κατάλληλο και δίκαιο τρόπο, με συνέπεια μεταξύ άλλων να αδικούνται οι Ευρωπαίοι υπήκοοι που έχουν αποφοιτήσει από ισάξια πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών εκτός Ελλάδας και διαθέτουν συναφή πείρα.

Καμιά ρύθμιση για τη Διερμηνεία.

Ως χώρα πορευόμαστε με τελείως αρρυθμιστη την παροχή υπηρεσιών Διερμηνείας σε δικαιούχους, με την εξαίρεση της κάκιστης ρύθμισης της δικαστικής Διερμηνείας (βλ. θέση ΠΕΜ στο τέλος), την οποία [έχει ήδη κατακρίνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου](#).

Πώς επηρεάζονται οι πολίτες

Οι συνέπειες της αποτυχίας του υφιστάμενου συστήματος είναι βαρύτερες για τους πολίτες, Έλληνες, ευρωπαίους και τρίτων χωρών, αφού:

- Βασικά ανθρώπινα δικαιώματα δεν διασφαλίζονται.
- Σημαντικές νόμιμες υποχρεώσεις δεν επιβάλλονται.
- Κανένας προγραμματισμός για τις μεταφραστικές ανάγκες της Ελληνικής Δημοκρατίας δεν υπάρχει, ενώ το σύστημα έχει αφεθεί στην τύχη του.
- Σύστημα ελέγχου ποιότητας δεν υπάρχει.
- Η τεχνολογική υστέρηση είναι μεγάλη, αφού δεν αξιοποιούνται, ή αξιοποιούνται αποσπασματικά, καίριας σημασίας τεχνολογίες πληροφορικής, μεταφραστικές μνήμες, συστήματα υποβοήθησης της μετάφρασης και η τηλεδιερμηνεία, μεταξύ άλλων.
- Πολλές γλώσσες και διάλεκτοι είναι ακάλυπτες.
- Διαπιστώνεται πανσπερμία μητρώων και αποσπασματικών διατάξεων.
- Η χώρα έχει δεχθεί ή κινδυνεύει να δεχθεί πρόστιμα και κυρώσεις.
- Οι διερμηνείς στα δικαστήρια και αλλού παραμένουν απροστάτευτοι, ενώ πολλοί εμπειρικοί γλωσσομαθείς που παρέχουν διερμηνεία σε κρατικές δομές είναι πλήρως εξαρτημένοι από τους «ευεργέτες» χρηματοδότες τους, χωρίς οι πολίτες

να έχουν συνολική εικόνα των πρακτικών, του έργου και της αξίας-οφέλους των Μη Κυβερνητικών Οργανισμών που εμπλέκονται.

- Στρεβλώνεται ο υγιής ανταγωνισμός.

Συνοπτικά, διαπιστώνουμε αδιαφάνεια, τυπολατρία, παρωχημένες προσεγγίσεις, κατακερματισμό και χάος.

Επειδή ποτέ η ΠΕΜ δεν ασκεί στείρα κριτική, παραθέτουμε εδώ το περίγραμμα της δικής μας ολοκληρωμένης πρότασης για ένα γνήσια φιλελεύθερο, δίκαιο και επιστημονικά στιβαρό Εθνικό Σύστημα Επίσημης Μετάφρασης και Διερμηνείας, που τιμά στην πράξη την έννοια του επιτελικού κράτους.

Η λύση: Εθνικό Σύστημα Επίσημης Μετάφρασης & Διερμηνείας τώρα.

Η ΠΕΜ έχει ετοιμάσει προσχέδιο νομοθετικής πρότασης για ένα σύγχρονο Εθνικό Σύστημα και Εθνικό Μητρώο Επίσημης Μετάφρασης και Διερμηνείας. Ιδού οι βασικές του παράμετροι:

- **Εθνικό Σύστημα Επίσημης Μετάφρασης και Διερμηνείας**, διοικούμενο από ανεξάρτητη αρχή ή υπό διυπουργική εποπτεία.
- **Ενιαίο Ηλεκτρονικό Εθνικό Μητρώο Επίσημων Μεταφραστών και Διερμηνέων**, στο οποίο θα ενταχθούν εξ αρχής όλοι οι επί του παρόντος δεκτοί πάροχοι. Θα προστίθενται νέοι με βάση τυπικά και επιστημονικά κριτήρια μεταφραστικής και γλωσσικής επάρκειας, με έγκυρες δοκιμασίες όπου χρειάζεται.
- **Το αν είναι Επίσημη μια Μετάφραση ή Διερμηνεία να κρίνεται από τον σκοπό χρήσης και τη δημόσια αρχή** προς όφελος της οποίας παρέχεται, όχι από τα συμβατικά του στοιχεία. Έτσι θα σταματήσει ο κανιβαλισμός της ελεύθερης αγοράς μεταφραστικών υπηρεσιών.
- **Ελεύθερος και υγιής ανταγωνισμός**, χωρίς «παιχνίδια» με τις τιμές.
- **Πειθαρχικό συμβούλιο και κώδικας δεοντολογίας.**
- **Διάκριση επιπέδων εμπειρίας και εξειδικεύσεων**, λ.χ. νομικά, ιατρικά κ.λπ.
- **Προηγμένο τεχνολογικό Σύστημα Διαχείρισης** για την εξομάλυνση του όγκου εργασιών, ώστε να ικανοποιούνται όλες οι ανάγκες το ταχύτερο.
- **Σύστημα διασφάλισης ποιότητας** σύμφωνα με το πρότυπο ISO 17100:2015 για τις μεταφραστικές υπηρεσίες και τα υπόλοιπα διεθνή πρότυπα και πρακτικές για τις υπηρεσίες διερμηνείας, καθώς και τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- **Ενιαίοι κανονισμοί και κώδικες δεοντολογίας.**
- **Διασφάλιση κεκτημένων δικαιωμάτων:** μεταξύ αυτών για τους δικηγόρους που μεταφράζουν επίσημα και τους αποφοίτους του Ιονίου Πανεπιστημίου.

- **Ειδικός κατάλογος «δυσεύρετων» γλωσσών εργασίας** με μειωμένα κριτήρια εισδοχής και πρόσθετους περιορισμούς για τους οικείους μεταφραστές και διερμηνείς.
- **Θέσπιση προστατευμένων τίτλων** (protected title) «Επίσημος Μεταφραστής» και «Επίσημος Διερμηνέας», σύμφωνα με την Οδηγία 2005/36/ΕΚ.

Η ΠΕΜ θεωρεί υποχρέωσή της να ενημερώσει αναλυτικά τον πολιτικό κόσμο της χώρας για την πρότασή της, ώστε όλοι να διαπιστώσουν το γνήσια φιλελεύθερο πνεύμα της, που απαλλάσσει κάθε Υπουργείο, ΟΤΑ, πολίτη και επιχείρηση, οι οποίοι δαπανούν χρήματα σε υπηρεσίες Μετάφρασης και Διερμηνείας, από την πιθανότητα διαφθοράς, την κακή ποιότητα, τα στεγανά, τις τεχνητές τιμές και τον αθέμιτο ανταγωνισμό.

Τέλος, δηλώνουμε έτοιμοι να συνδράμουμε την Κυβέρνηση, μαζί με άλλους φορείς του κλάδου, προκειμένου να πάρει την τελική του μορφή ένα σωστό νομοσχέδιο ευρείας αποδοχής για τη Μετάφραση και τη Διερμηνεία.

Με εκτίμηση

Βασιλική Ντανταβασίλη

Πρόεδρος Πανελληνίας Ένωσης Μεταφραστών
president@pem.gr, 6977573766

Δημήτριος Μουτάφης

Ταμίας, Συντονιστής Ο.Ε Παρατηρητηρίου Αγοράς και Βέλτιστων Πρακτικών, Μέλος Ομάδας Εργασίας Ισοκύρου
treasurer@pem.gr, 6945075578

Περισσότερα:

Οι θέσεις της ΠΕΜ για την [εθνική μεταφραστική πολιτική](#), [τις τεχνολογίες αυτόματης μετάφρασης](#), την [τρέχουσα κατάσταση](#), τα [δικαστήρια](#) και τους [ΠΕ Μεταφραστών](#).